

Mirasyediliği bırakıp kendi değerlerimizi elde etmeye çalışmalıyız yani Kuran'ın bize söylediğini anlamaya çalışma eylemine girişmeliyiz. Bun yaparken eskilerden elbette ki yararlanacağız, onların çabalarına vurdumduymazlık yapmanın anlamı yok. .Ancak eskiler tamamen hatalı da olabilir, kısmen de... Bir zamanlar “balgam söktürür” diye tütün/sigara içiminin olumlandığını unutmayınız.

Birazdan inceleyeceğim ayet sanırım SALAT nedir sorusuna cevap ararken bize çok önemli katkılar sağlayacak bir ayet. Buradan delil üzere aldığımız ve “emin olduğumuz/güvendiğimiz/iman ettiğimiz” cevaplar ileride işimize yarayacak.

Konuyu anlamak adına, önce 10:87 'yi kendi içinde ardından da bağlam içerisinde inceleyeceğim. Kaçırdığım, eksik kaldığım noktalar muhakkak olacaktır. Konu üzerine çalışan arkadaşların katkılarını beklerim.

Öncelikle 10:87'de “evleri kible edinmek” noktasında nasıl çeviri farklılıkları var, bir kaç örnekle inceleyelim.

Yaşar N. Öztürk	Kavminiz için kendilerini yerleştirmek üzere Mısır'da evler hazırlayın. Evlerinizi kible yapın/karşılıklı yapın ve namaz kılın. İnananlara müjde ver.
Mustafa İslamoğlu	Şehirde toplumunuz için bazı evleri karargah edinin; kendi evlerinizi ise ibadethaneye dönüştürerek ibadetinizi eda edin!
İlyas Yorulmaz	Şehirdeki evlere yerleşin, evlerinizi kible edinin ve namaz kılın
Ali Bulaç	Mısır'da kavminiz için evler hazırlayın, evlerinizi namaz kılınan (ve kibleye dönük) yerler yapın ve namazı dosdoğru kılın.
Edip Yüksel	Halkınız için Mısır'da evler hazırlayın. Evlerinizi tapınak yapın ve namazı gözetin
E.Hamdi Yazır	kavminiz için Mısırdaki bir takım evler ihzar edin, ve evlerinizi kible tarafına yapın ve namaz kılın
M.Hamidullah	İkiniz Mısırdaki halkınız için evler hazırlayın, evlerinizi merkez edinin

Yunus Suresi'ni 83'den 88'e kadar okumadan önce 87. ayetin kelime kelime analizini yapmaya çalışayım:

1. ve evhaynâ : ve biz vahyettik
2. ilâ mûsâ : Musa'ya

3. ve ahî-hi	: ve onun kardeşine
4. en tebevveâ	: yerleşmek, ev yapmak
5. li kavmi-kumâ	: ikinizin kavmi için
6. bi mısra	: Mısır'a
7. buyûten	: evler
8. vec'alû	: ve kılınız/yapınız/haline getiriniz
9. buyûte-kum	: evlerinizi
10 kibleten	: kible olarak, kible (yönelinecek yer)
.	
11 ve ekîmu es sâlata	: ve namazı ikame edin/SALATI AYAKTA TUTUN
.	
12 ve beşşiri el mu'minîne	: ve mü'minleri müjdele
.	

Dikkat edersek,ayette kelime ve mantık dizilimi şu şekilde.

...hazırlayın kavminiz için Mısır'da BEYTLER

...ve edinin BEYTLERİNİZİ (Musa ve Harun'un hazırladığı beytler) KIBLE

...VE ORADA ES-SALATI İKAME EDİN

1-) Musa ve kardeşine herhalde "ev inşa etmeleri" vahyedilmiyor, vahiy konusu olduğuna göre bu ev (beyt) önemli bir şey olsa gerek. Buradaki kelime gramatik formuyla birlikte "tebevveâ " olarak geçiyor. Musa ve kardeşinin yaşayacak evleri zaten var olsa gerek. Mesela buradaki beyti şöyle çevirsek acaba daha mı anlam yerine oturur?

"Ocaklar kurmalarını vahyettik"

2-) Ve ocakları KIBLE/YÖNELİM YERİ haline getirin. (CEALE fiili)

3-) Ve oralarda SALATI AYAKTA TUTUN. (Es-salat şeklinde "EL" belirlilik takısı aldığına dikkat) Burada geçen ve KILIN olarak çevrilen kelime KVM kökü. KVM fiilinin birinci formu, yani yalın biçimi ayakta durmak demek. "akuumu" ben ayakta duruyorum demek örneğin. dördüncü formu, yani Türkçedeki oldurgan fiil çatısına karşılık geliyor. Yani artık ukiimu denirse bişeyi ayakta durduruyorum, ayakta tutuyorum anlamına gelir, ayakta duruyorum değil. ama

Kuranda ne zaman “akiimussalat” dense bunu **namazı kıl** diye çeviriyorlar. Namaz nasıl kıldırılır? Ayakta durarak. Ama bu dilbilgisine göre bir şeyi ayakta tutman gerekiyor. Ayakta tut deniyor bunu ayakta dur diye çeviriyorlar. Ayakta tut deniyor bunu da ayakta dur diye çeviriyorlar. (Selim’e bu araştırma için teşekkürler) Bu KVM kullanımına yeri geldikçe tekrar değineceğim.

4-) Bunu güvenenlere MÜJDELE.

Bir yeri namaz kılacak yer haline getirmek zor olmasa gerek. Günümüz algısı ile bir seccade yeterli. Oysa ayet, biraz sonra bağlamdan da göreceğimiz üzere, zorlu bir süreçten bahsediyor olmalı. Aşama aşama yapılacak edimlerden bahsediyor olmalı. Ki bu güvenenlere bir müjde niteliğinde.

Öte yandan, derinlemesine araştırmadım ama internet kısa bir gezinti ile bu konunun eskiden de tartışılmış olduğunun izlerini buldum. Yani eski köye yeni adet getirmediğimi gönül rahatlığı ile söyleyebilirim. Benim de tespit ettiğim “EVLERİNİZİ KIBLE YAPIN” vurgusu en azından “desteksiz” bir nokta değilmiş. Konu, “daha önce namaz kılıyorlar mıydı, kibleleri neresiydi” bağlamında tartışıldığı gibi, benim anladığım kapsamda da tartışılmış.

“””””Bazı müfessirler ise “kible” kelimesinin sözlük anlamından yola çıkarak burada, karşılıklı evler yapıp dayanışma içinde bulunmalarının kastedildiği kanaatini taşımaktadırlar.

1. Abdullah b. Abbas, İbrahim en-Nehai, Mücahid, Ebu Malik, Rebi’ b. Enes, Dehhak ve İbn-i Zeyd, bu ifadeyi şu şekilde izah etmişlerdir: “Evlerinizi mescitler yapıp onlarda namaz kılın.” İsrailoğulları, sadece havralarda namaz kılıyor ve oralarda namaz kılarken de Firavun ve kavminden korkuyorlardı. Bunun üzerine Allah teala onlara, evlerini namazgah edinip oralarda namaz kılmalarını emretti.
2. Abdullah b. Abbaş, Mücahid, Katade ve Dehhaktan nakledilen diğer bir görüşe göre bu ifadenin izahı şöyledir: “Mescitlerinizin yönünü Kâbeye doğru yöneltin.” İsrailoğulları, Firavunun işkencesinden şikayetçi olunca, Allah teala onlara, evlerini mescitler yapıp mescitlerinin yönlerini de Kâbeye doğru yöneltmelerini emretmiştir.
3. Said b. Cübeyre göre ise “bu ifadenin izahı şöyledir: “Siz evlerinizi birbirlerine karşı vaziyette yapın. (sorularlailslamiyet.com) “””

Şimdi de ayetin bağlamına ve mantıksal kurgusuna bakalım:

Firavunun zulmüne karşı çıkan bir topluluk, Firavun toplumundan kurtulmak istiyor. Ve Allah onlara çare olarak es- SALAT'ı müjdeliyor.

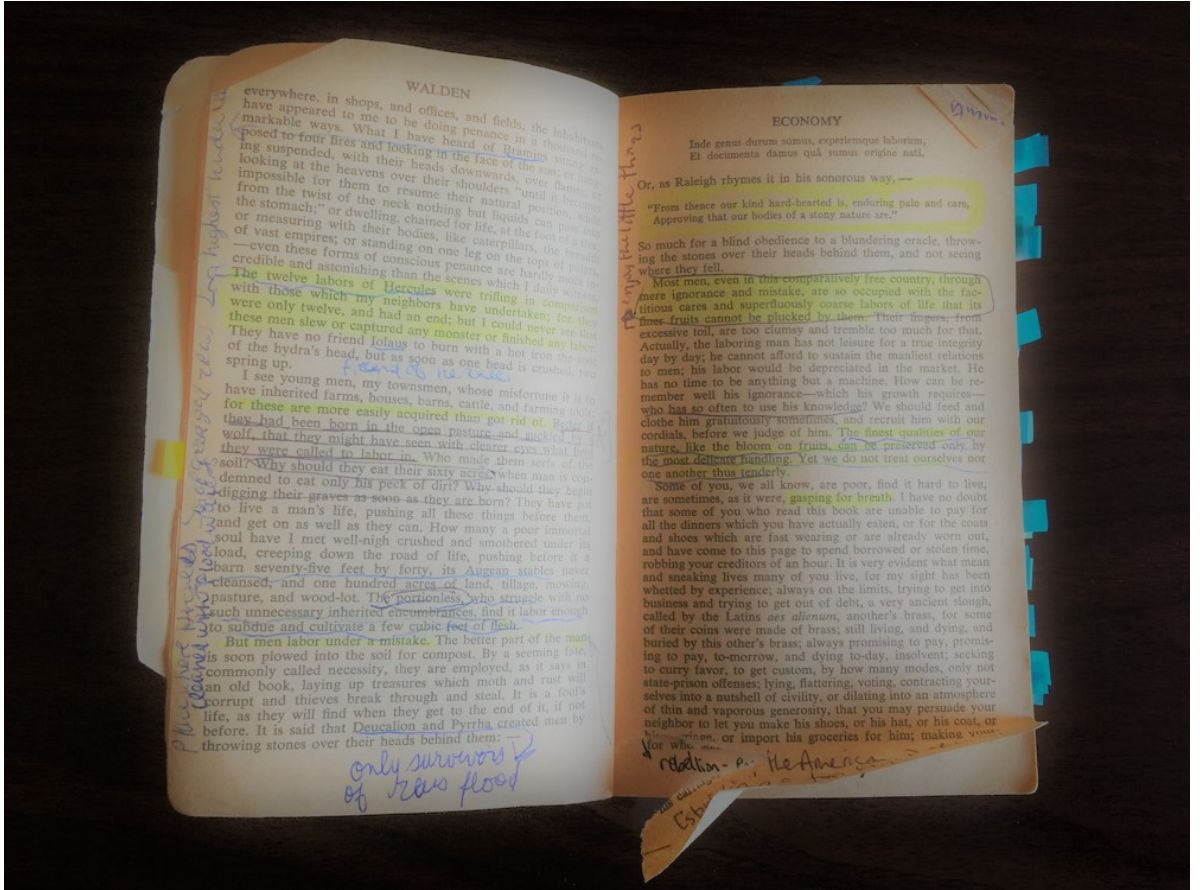
83. Firavun ve kavminin kendilerine işkence etmesinden korkuya düştükleri için kavminden bir grup gençten başka kimse Musa'ya iman etmedi. Çünkü Firavun yeryüzünde ululuk taslayan (bir diktatör) ve haddi aşanlardan idi.
84. Musa dedi ki: Ey kavmim! Eğer Allah'a inandıysanız ve O'na teslim olduysanız sadece O'na güvenip dayanın.
85. Onlar da dediler ki: «Allah'a dayandık. Ey Rabbimiz! Bizi o zalimler topluluğu için deneme konusu kılma!
86. Ve bizi rahmetinle o kâfirler topluluğundan kurtar!»
87. Biz de Musa ve kardeşine: Kavminiz için Mısır'da evler (beytler) hazırlayın ve evlerinizi namaz kılınacak yerler yapın, namazlarınızı da dosdoğru kılın. (Ey Musa!) Müminleri müjdele! diye vahyettik.
88. Musa dedi ki: Ey Rabbimiz! Gerçekten sen Firavun ve kavmine dünya hayatında zinet ve nice mallar verdin. Ey Rabbimiz! (Onlara bu nimetleri), insanları senin yolundan saptırsınlar ve elem verici cezayı görünceye kadar iman etmesinler, diye mi (verdiniz)? Ey Rabbimiz! Onların mallarını yok et, kalplerine sıkıntı ver.

Yani zulme karşılık Allah'ın müjdesi "kendinize ibadethane yapın ve orada ibadet edin" mi? Kavmin tek sorunu "ibadet edecek yerlerinin" olmayışı mı imiş? Yoksa BEYTLER (ocaklar, eğitim evleri vs.) edinerek orada bir şeylere çalışmaları, aydınlanmaları, hazırlık yapmaları mı?

Ben bu ayetten SALAT'ın evrensel bir kavram olduğuna kanaat getiriyorum. Çünkü doğru olsun yanlış olsun bir ülkü bir amaç adına birleşen insanlar muhakkak güçlenmek, eğitilmek, o ülküde sağlamlaşmak adına beytler kurmuyor mu? Ve bu işi kim daha içten ve samimi yapıyorsa (yanlış da yapıyor olsa) sonunda güçlene taraf olmuyor mu?

Özetle gerek ayetler bütünü'nün verdiği anlam gerekse kelime analizi sonucu ben SALAT kelimesinin bu ayette de NAMAZ diye çevrilemeyeceğine ikna oldum. Hele ki KVM filini "kılmak" olarak çevirmenin bir mantığı yok. SALAT ayakta durulacak değil; ayakta tutulacak bir yöneliş.

Bu yazı da konu ile ilgili :

[Kuran'ı nasıl anlarız?](#)

• [Alak Suresi ve Namaz](#)

• [Salat nedir? -Giriş-](#)

-

[Salat Nedir 2 - Bakara 43-45](#)